

U Pokupskom je sagrađena mala općinska elektrana na drvenu biomasu. To je prvi takav objekt u Hrvatskoj, iako ih u Sloveniji ima na desetke, a samo u austrijskoj pokrajini Štajerskoj više od 400. Projekt je dobio prestižnu nagradu EUSEW

Pet sastojaka jednog uspješnog projekta

Razvoj prve hrvatske općinske toplane na biomasu u Pokupskom bio je avantura, ali sa sretnim završetkom

PIŠE

JULJE DOMAC
 ravnatelj
 REGEA-e

Kako opisati sedam godina rada na projektu? Racionalno, a opet bez samodopadnosti s obzirom da je njegova uspješna provedba okrunjena uglednom europskom nagradom? Riječ je dakako o Pokupskom, općini Pokupsko, prvoj hrvatskoj općinskoj toplani na biomasu. S obzirom da je ovo kolumna, opisat ćemo ga - posve subjektivno. Sama tehnologija toplane na biomasu trebala bi inače za Hrvatsku biti nešto posve opće prihvatljivo i često viđeno. U zemlji koja se ponosi podatkom da je gotovo polovicom pokrivena šumom, korištenje biomase za energiju trebalo bi biti nešto posve prirodno. Uostalom, toplana kakva je izgrađena u Pokupskom ima u Sloveniji već na desetke, a samo u austrijskoj pokrajini Štajerskoj - više od četiri stotine!

Dakle, ova će kolumna biti o projektu, o razvoju projekta, o ideji koja se rodila na jednoj sjenovitoj verandi toplog srpanjskog dana 2008. godine, a koja je završila investicijom od oko 12 milijuna kuna u maloj općini od oko 2200 stanovnika čiji se ukupni godišnji proračun kreće oko 20 milijuna kuna. Ova kolumna bi trebala biti hommage nevjerojatnoj upornosti koja je projekt toplane u Pokupskom dizala i vraćala na put realizacije svaki put kada bi došao u pitanje ili bio ozbiljno ugrožen.

Pa koji su onda ključni sastojci uspješnog (energetskog) projekta? Na početku treba biti - vizija. Ideja. Cilj po mogućnosti visoko postavljen. Ta vizija treba doći ili barem biti već u startu prihvaćena od strane političke elite - u ovom slučaju je to bio načelnik općine Pokupsko, g. Božidar Škrinjarić. Dobro je da je vizija ambiciozna, da znači iskorak i da je drugačija, ne kaže se bez ra-

zloga da svijet mijenjaju - oni koji su dovoljno ludi da misle da ga mogu promijeniti. Problem Hrvatske (ili barem jedan od problema) i jest da politička elita nema ideja ili da one nisu dovoljno ambiciozne. To je međutim tema za jednu drugu kolumnu koja se piše i koju čitamo svakodnevno, a mi ćemo se ovdje baviti samo toplanom na biomasu u Pokupskom.

Dakle, ambiciozni načelnik općine, otvoren za nove ideje i s jasnom vizijom, jednom riječju politička volja - to je prvi sastojak našeg uspješnog projekta.

Drugi sastojak bila je energetska agencija na početku rada, grupa stručnjaka željnih dokazivanja i rezultata, a među njima posebno voditelj projekta toplane u Pokupskom, mr. sc. Velimir Šegon, u svoje doba jedan od najboljih studenata generacije na Fakultetu elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu. To nije, priznat ćete - mala stvar. Ovi su se naši stručnjaci godinama bavili energijom biomase, ali na način čest i uobičajen u Hrvatskoj - bez praktičnog iskustva i na bazi proučavanja literature i projekata koji su realizirani negdje drugdje - u Austriji, Finskoj, Danskoj...

Dakle, drugi sastojak je sigurno - znanje, a u stopu ga slijedi i - želja za promjenom, motivacija. Ova su tri sastojka gotovo dovoljna, ali za potpuni recept treba ipak još jedan sastojak. To je - novac. U slučaju toplane na biomasu u Pokupskom novac je došao u obliku programa IPARD - pretpristupnog programa Europske unije koji je tada ovakve projekte izdašno financirao. Sada dakle imamo glavne sastojke - politička volja, znanje, želja ili motivacija i novac,

Ukupno je tijekom razvoja projekta toplane proizvedeno oko pedeset kilograma razne dokumentacije. Znamo zato što smo je na koncu izvagali

odnosno sve što je bilo potrebno da avantura može početi.

Zašto je Pokupsko bila avantura? Uvesti novu tehnologiju (područno grijanje na biomasu) u zemlju koja nema tradiciju malih područnih grijanja, velika je avantura već sama po sebi. Koristiti za to EU sredstva iz pretpristupnog programa, dakle u uvjetima kada se državna administracija uči i vježba procedure, čini ovu avanturu jako, jako zahtjevnom. Evo i kratke kronologije - u kolovozu 2008. izrađeno je idejno rješenje, do kraja godine nabavljeno je zemljište, a početkom 2009. započeta je izrada projektne dokumentacije. Nakon veljače 2010. kada je dobivena lokacijska dozvola, dočekan je i prvi natječaj programa IPARD (tzv. mjera 301) u svibnju 2010. - sada postaje zanimljivo! U razdoblju do studenoga 2014. (dakle tijekom više od četiri godine!) odrađene su prijava na natječaj, izmjene i dopune lokacijske dozvole, ishodenje građevinske dozvole, preživjeli smo višestruke promjene pravilnika IPARD programa (a svaka takva promjena povlači vrlo detaljnu doradu dokumentacije) te čak tri postupka javne nabave za izvođača radova.

Postupci su padali zbog pogrešaka projekatana, nesnalaženja ponuditelja, a u međuvremenu nam se dogodio i ulazak u EU. Zašto je to važno? Zato što je preko noći sva dokumentacija pripremljena na engleskom (tzv. PRAG postupak) postala beskorisna i trebalo je pripremiti postupak javne nabave na hrvatskom jeziku. Izdavalas se tu i građevinska dozvola po drugi put, ishodenje su beskonačne suglasnosti i potvrde, pisala su se uvjerenja i davala mišljenja. Ukupno je proizvedeno preko 50 kilograma dokumentacije (znamo - vagali smo!). Tu sada dolazimo i do konačnog sastojka u našoj kuharici - upornost, upornost, upornost.

Mogli bismo sada razglabati da li je količina potrebne upornosti proporcionalna preprekama koje pred investicije postavlja hrvatska birokracija, ali i to je tema za neke druge kolumne. Kratak odgovor je naravno - jest, i u našem slučaju je upornost ponekad graničila s fanatizmom. Svečano otvaranje toplane u studenome 2015. i prestižna europska nagrada EUSEW Općini Pokupsko tijekom Europskog tjedna održivog korištenja energije u Bruxellesu 14. lipnja 2016. bili su samo sretan kraj naše zapletene priče i mala utjeha za proliveni znoj i suze. Da li je zaista trebalo biti tako teško? ▣